

Transkripcija fragmenta

[1]

Vu ime trojjedinoga Boga!

Del I.

iliti

sura vpelivanja knjige od Medine.

Vu ime Boga, najmilostivnešega ljubitelja.

1. Dika budi Bogu.
2. Gosponu vseh stvorenj.
3. Kralju dana i Suda.
4. Milosrdnomu smileniku.
5. Tebe poštujemo mi i Tebe prosimo mi za pomoć.
6. (Zato) Peljaj nas po pravom putu.
7. Po putu onih naproti kojem Ti (pred ovem) dobrotiven jesi bil.
- 8.⁶³ Na koje Ti Tebe ni srditoga (pokazati moral si) i koji (sada) još ne bludiju.

*Ov del, koj vu zavjetku svojem ni za zahititi je, Mahomedanci tak preštimačaju kak mi *Otecaš*. I zato ovoga Turci kak vu svojeh očivestneh kak i vu svojeh vsagdašneh pobožnostih ponavljaju.

[2]

Del II.

iliti

Sura od črlene krave

(4. Mos. 19.1. s.9.)

od Medine.

Vu ime Boga, najmilosrdnešega ljubitelja.

1. A. L. M. Ovo je kniga vu koje nikakova dvojmba nije, kakti vpučevanje bogaboječem (dana).

⁶³ U izvorniku obrojčano sa 7.

2. Koji veruju na skrovnost i molitvu tvrdiju (k određenomu vremenu) i od onoga kaj mi njim za zdržavanje dali jesmo radi van daju (na almuštvo).
 3. Koji verovali budu na (Knigu) koju mi čez te dole poslali i vre pred tobom (drugem dali jesmo), oni moraju takajše buduće življenje veruvati.
 4. Takovi jesu anda koji se po⁶⁴ pravovpučevanju od njihovoga Gospona (ravnaju) i budu (dakle) dobročestni.
 5. Suprotivnem načinom, oni koji ne veruju, budu zlo trpeli. Ti moreš njim prodekuvati ali nje opominati, oni vendar zato verovali nikak ne budu.
- [3]
6. Bog je zato zaprl njihova srca i njihova vuha i čez njihove oči (visi) pokrivalo. Z toga zroka je njim bolna kaštiga (pripravljena).
 7. Jesu, istina je, nekoji ljudi bili koji govorili su: »Ja verujem vu Boga i Sudnji dan«. Medtemtoga vendar oni med vernemi nisu bili.
 8. Oni hočeju Boga vkaniti i one koji verovali jesu, oni vendar sami sebe vkaniju (svoju dušu) akoprem oni to spoznati nečeju.
 9. Vu njihovom srcu je jedan beteg i Bog je vu njih takvo⁶⁵ nezvračljivo bi-tje povekšati pušćal i mučeče kaštige njim odlučil kajti oni tak himbeno i lažljivo delaju.
 10. Onda, akoprem je vre njimi rečeno: »Ne delajte nikakvo zlo na Zemlje!«, oni vendar odgovoriju: »Je zaisto, mi vnogo više⁶⁶ činimo vse dobro i srečno.«
 11. Zato vendar oni jesu špotljivi pokvariteli akoprem oni vendar za to nje ne držiju.
 12. Kada pak k njim se veli: »Verujte⁶⁷ kak drugi ljudi verovali jesu!«, tak oni odgovoriju: »Bi li mi anda verovali kak⁶⁸ priposti bedaki verovali jesu?« Je li nisu oni vendar vnogo vekši bedaki zakaj znati nečeju?
 13. Ako i nekoje najdeju koji veruju, veliju njim: »Mi verujemo takajše.« Ako pak zmutljivem vragom dopasti se hočeju, veliju: »Mi držimo zai-sto z vami i jesmo se z onih [4] špotali.«

⁶⁴ U rukopisu su riječi *se po* napisane iznad retka, uz oznaku gdje trebaju biti umetnute.

⁶⁵ U rukopisu piše *takovo*, no prvoj je *o* precrtano.

⁶⁶ U rukopisu je nakon riječi *više* precrtana riječ *delo*.

⁶⁷ U rukopisu je nakon riječi *verujte* precrtana riječ *barem*.

⁶⁸ U rukopisu je nakon riječi *kak* precrtana riječ *ovi*.

14. Nego Bog bude se iz njih špotal i bude nje pušcal vu bludnje njihove,⁶⁹ prez⁷⁰ dopelanja na pravi put.
15. Ovi su anda takovi ljudi koji svoju bludeču bludnju z pravem vpučevanjem zamenili jesu. Oni vendar pri svojem delu vnogo zadobili nisu kajti se nisu prav vputiti pušćali.
16. Ako je gdo prispodobiti hoće, jesu onem jednaki koji ognja nažgali jesu i kada povsud najbolje sveti, vzeme njim Bog svetlost i ostavi nje vu tmice vu koje nikaj ne vidiju.
17. Oni samo jesu slepi, gluhi i nemi ljudi i ne budu se anda na pravi put povrnuli.
18. Ali oni jesu jednaki navalečemu oblaku iz neba kada skupa tmica, grmi i blisk prestrašiju, kaj zrokuje da oni prste svoje vu vuha vtekneju zara-di grmljavice šuma, iz straha od smrti. Kajti Bog more neverne⁷¹ opkoliti i vu stisku nagnati.
19. Onda⁷² ne menjka vnogo da njim treskavica obraz ne odnese. Kuliko goder krat okolo njih bliska se,⁷³ kakti od treskavice zgođeni plašiju se i kada okolo njih tmica postane, stojiju čisto prestra[5]šeni onda. Ako bi Bog takaj hotel, tak bi njim vzel obraz i čut. Kajti Bog je zvrhu vseh stvorenj moguć. Zato, o, vi ljudi, služete Bogu, Gosponu vašemu koj vas stvoril je i one koji vre pred vama bili jesu da vi barem njega morebiti bojati se navčite.
20. On je koj vam Zemlju napravil je stalno prebivališće i koj nebo tak naredil je da vam voda iz neba dojde od njega poslana koja⁷⁴ sâda potlam bi naprvo donesla. Zato vuz Boga nikakve prispodobne ne postavljajte ali kipe kriveh bogov kajti vi (ovakove znamenjke Njegove vsamogućnosti) spoznati morate.
21. Ako vi pak dvojite ono kaj mi⁷⁵ čez našega slugu (Mahomeda vu Al Koranu) izručili jesmo, tak donesete jednu složnu suru iliti dela njemu taki naprvo i pozovete na to vaše svedoke zvun Boga, ako istiniti i pravični ljudi jeste.

⁶⁹ U rukopisu su nakon riječi *njihove* napisani zarez i precrtano je *i*.

⁷⁰ U rukopisu su nakon riječi *prez* precrtane riječi *pravi put*.

⁷¹ U rukopisu je riječ preinačivana. Prvotno je pisano *neverujuće*.

⁷² U rukopisu su nakon riječi *anda* precrtane riječi *ne fali*.

⁷³ U rukopisu je nakon riječi *se* precrtana riječ *jesu*.

⁷⁴ U rukopisu je nakon riječi *koja* precrtana riječ *vam*.

⁷⁵ U rukopisu je nakon riječi *mi* tekst preinačivan. Čini se da je prevoditelj prvo napisao *čez našega*, potom je *čez* preinačio u *po* i precrtao *našega*.

22. Kaj ako včini ne budete ali včiniti ne morete, tak se bojte ognja kojega goruća materija ljudi i kamenje (od hiž kriveh bogov) budeju. Kajti ov je nevernem pripravljen.
23. Suprotivno pako naruči onem koji veruju i dobro zrokuju da [6] budu vrte imali med kojemi lepi potoki tekli budeju. I kuliko goder krat oni onde hranu od oveh drevih vživali budu, rekli budu: »Ov sâd je onomu jednak kojega mi predi za zdržavanje imali jesmo i je nam onda jednako⁷⁶ i ovde dan.« Zvun toga budu takajše okolo sebe očičšene žene imali i navek vu ovom paradizušu ostali.
24. Zaisto Bog ne mora se sramuvati da takajše prispodobu vzeme od jedne muhe ali od drugoga maloga živinčeta ali kaj⁷⁷ drugo. Kajti ali jesu verni, ovi vre budu znali da je istina od njihovoga Gospona došla, ali jesu neverni (suprotivniki), ovi govoriju: »Kaj hoće Bog z takovum prispodobum?« Hoće li po tom vnožinu pobluditi, vnoge pak druge na pravi put obrnuti? O, ne! On ne bude po tom nikoga vu bludnju dojt pustil, zvun odmetane bogoneverce.
25. Ovi jesu takovi koji zvezilo Božje tiraju⁷⁸ poklamkam ovo potvrđeno je i to razdvojiti hoćeju kaj Božja zapoved pred tem zjedinila je da čvrsto skupa zvezano naj ostane. Ovi samo zrokuju skvarenje na Zemlje. Oni budu vendar poleg toga pomenjkanje imali i poginuli.⁷⁹
- [7]
26. Kak hoćete vi Boga neverjujuć zatajiti? Vi bili ste prede mrtvi, on je vas žive napravil; tak bude on vas opet skončal i vas vendar žive napravil. Onda se budete morali k njemu vendar obrnuti.
27. Kajti on je on isti koj Zemlju za vas i vsa koja na njoj jesu stvoril je i med njum i Nebom zavez nekakov načinil, kak takajše sedem neb vu pravoj jednakoči je napravil. Zvun toga zna on vsa dugovanja.
28. Kada takajše tvoj Gospon angelom rekel je: »[Ja]⁸⁰ hoću jednoga ravnitela na Zemlju po[staviti]!« Rekli jesu oni: »Hoćeš li jednoga po[sta]viti koj onde⁸¹ nevolju zrokuval bude i krv prelival? Mi pako dičimo Tvoju

⁷⁶ U rukopisu je riječ *jednako* napisana iznad retka uz oznaku gdje treba biti umetnuta.

⁷⁷ U rukopisu su nakon riječi *kaj* napisane i precrtane riječi *više je*.

⁷⁸ U rukopisu je napisano *zatiraju*, ali je *za* precrtano.

⁷⁹ U rukopisu je riječ preinačivana. Središnji dio je precrtan i nečitak, a nad njime je napisano *inu* uz oznaku gdje treba biti umetnuto. Riječ je o slovnoj pogrešci.

⁸⁰ Na ovome je mjestu u rukopisu mrlja koja se dijagonalno prostire preko tri reda. Dijelovi teksta pod njom su iščitljivi i moguće ih je rekonstruirati, a druge smo rekonstruirali prema smislu.

⁸¹ U rukopisu je nakon riječi *onde* precrtano *skon/zlo*.

jasnost i Tebe za sveca zazivamo.« Bog⁸² pak je odgovoril: »Ja znam za isto kaj vi još ne znate.«

29. Sada je Bog Adama vučil vsa imena imena stvarih. Zatem i ova angelom naprvo postavil je i rekel: »Pokažete mi⁸³ imena ovih dugovanj. Ako istinu govorite.«

30. Oni pak rekli su: »Tebi naj bu vsa hvala! Kajti⁸⁴ mi nikakovu znanost nimamo, nego onoga kaj Ti nas vučil jesi. Kajti Ti jesi vsaznajuči i zmed vseh najspametneši!«

[8]

31. Zatem rekel je Bog: »Nut, ti Adam, poveč njim imena dugovanj.« I kada bi bil njim imena dugovanj povedal, rekel je: »Kaj ja nisem vam angelom povedal da ja znam skrovnosti Neba i Zemlje i da ja znam to kaj vi očitujete i kaj zakrivajte.«

32. Kada pak mi jesmo angelom rekli: »Preštimavajte Adama ponizno!« , tak se jesu⁸⁵ z vsem poštenjem naproti njemu iskazali zvun Elblisa (vraga), on omuhaval se je i je bil ponošen od gizdavosti i je postal [jeden izmed]⁸⁶ neverneh.

33. Zatem govori[li jesmo]: »O, Adam, stanuj ti i žena tvoja vu paradižušu i ječte vu njem⁸⁷ poleg volje vaše i vu obilnosti gde goder hočete. Samo se ne približajte k ovomu drevu da ne budete⁸⁸ vu broju prekršitelov.«

34. Nego vendar vrag je nje pretental k izneverenju i je napravil da su potlam stirani z onoga mesta gde dobri prede bili su. Zato rekli smo mi: »Stupete dole (na Zemlju) kajti jedan drugoga neprijatelj bil je. Vi imali budete sada vaše mesto i vaše prebivališće na Zemlje za kratko vreme.«

[9]

35. Na to Adam vučil se je od njega molitve i obrnul se je k njemu. Kajti Bog rad obrne se k požalujućem se i milosrden je.

36. Mi pako rekli smo: »Hote sada vsi dole iz vrta ovoga! Vendar dobite od mene jedan naputek i koji ovoga mojega naputka nasledovali budu, ove naj nikakov strah ne opstre i niti se kada žalostili budu.

⁸² U rukopisu je nakon riječi *Bog* precrtana riječ *je*.

⁸³ U rukopisu je riječ *mi* napisana iznad precrtane riječi *meni*.

⁸⁴ U rukopisu je prvotno napisano *kakti* i preinačeno u *kajti*.

⁸⁵ U rukopisu je nakon riječi *jesu* precrtana riječ *poštene*.

⁸⁶ U rukopisu je na ovome mjestu mrlja koja se proteže preko tri reda. Dijelovi teksta pod njom su iščitljivi i moguće ih je rekonstruirati, a druge smo rekonstruirale prema smislu.

⁸⁷ U rukopisu je nakon riječi *njem* precrtana nečitka riječ.

⁸⁸ U rukopisu je nakon riječi *budete* napisano i precrtano *vu b i vi*.

37. Suprotivno pako, oni koji neverni⁸⁹ ostaneju i koji znamenja naša za laži držali⁹⁰ budu, [oni] budu pajdaši stanovnikov pekla [...] nutre naveke ostali.«
38. O, vi Izr[aelci], spomenete se iz dobročinstva z kojem ja vas pomiloval jesem i naredete zavez z menom kak ja mojega zaveza naproti vam držim. Zato vi mene bojte se i poštuje. Tak takaj verujte vu ono kaj ja sada poslal jesem, koji ono kaj pri vas je bilo potvrđuje. Tak verujte, o, tak ne budete med prvemi nevernemi i ne zamenete znamenja moja za kakvu menju cenu, nego nego pravo bojte se mene.
- [10]
39. Ne opravljajte istinu vu himbenost i praznost, je, ne zakrivajte istinu pokehdob nju vnogo bolje znati morate.
40. Držete vnogo na molitvu, radi davajte almuštvo vu činih milosrdnosti i prignete se pri molitve⁹² na način oneh koj se z glavum pošteno prigneju, ruke na stranu postavši.
41. Ali hoćete zapovedati drugem ljudem i to pravično i vendar z vaše duše spozabiti se? Kak čtejete Knigu (zapovedi) [...] vendar dobro razmeti?
- [42.]⁹⁴ [...] ⁹⁵ [p]rosete za trplivnost vu molitve. Onda akoprem to silno i teško, tak vendar to pri ponizavanju nije.
43. Koji znaju da oni pobožno svojega Gospona najdeju i opet kojemu došli budu.
44. O, vi sini Izrael, spomenete se vendar iz dobrotivčin z kojemi ja tak milostiven proti vam bil jesem kada vas vsemu ljudstvu pretpostavl i vas ober njih izvisil jesem!
45. Zato bojte se dana vu kojem nijedna duša za drugu z nečem včiniti nikaj ne more. Kada i za nje nikakov zagovor prijet ne bude niti kakvo

⁸⁹ U rukopisu je nakon riječi *neverni* precrtana riječ *budu*.

⁹⁰ U rukopisu je na ovome mjestu mrlja koja se proteže preko tri reda. Dijelovi teksta pod njom su iščitljivi i moguće ih je rekonstruirati, a druge smo rekonstruirale prema smislu.

⁹¹ Zbog spomenute mrlje na ovome je dijelu tekst potpuno nečitljiv. Prekriveno je, sudeći prema veličini mrlje, nekoliko riječi.

⁹² U rukopisu je nakon riječi *molitve* precrtano *onem načinom*.

⁹³ U rukopisu je na ovome mjestu mrlja koja se proteže preko tri reda. Na ovome je mjestu tekst nečitljiv.

⁹⁴ Zbog spomenute mrlje na ovome je dijelu tekst potpuno nečitljiv, no na ovome bi mjestu trebao početi redak 42.

⁹⁵ Na ovome je mjestu tekst nečitljiv.

[11] iskupljenje mesto bude imalo i gde njim od nikud pomoreno ne bude.

46. Kak i mi vas oslobodili jesmo od spola faraonskoga. Kajti⁹⁶ napeljivali⁹⁷ jesu vas na mrske zločestoče i klali vaše sine i pušćali samo vašu decu⁹⁸ ženskoga spola. To je bilo veliko probuvanje dobrote Gospona vašega,
47. Kak mi nadalje morje pred vami razdvojili i vas oslobodili jesmo, ljudstvo pako faraonsko potopili, tak da vi videti mogli ste.
48. Kak vi takaj pregrešili kada mi četrdeset noći z Mojzešom bavili i vi zatem tele (pred Bogom vašem) prijeli jeste.
49. Na to mi [o]vo⁹⁹ pak vam oprostili jesmo da vi vendar zahvalni budete.
50. Kak mi zatem Mojzešu knigu (zapovedih i¹⁰⁰ podvućanje razlučavanja) dali jesmo da vi na pravi put bi se obrnuli.
51. Onda je Mojžež k vam, puku svojemu rekel: »O, moj puk! Vi jeste se za isto zagrešili na vašeh dušah. Kada ste tele onak prijeli. Zato obrnete se nazad k vašemu Stvoritelu i tućete se med vami, to bude dobro za vas pri vašem Stvoritelu da se k vam nazad obrne.«

[12]

52. Onda rekli jeste: »O, Mojžeš, mi nećemo tebi prede veruvati doklam Boga nazoči videli ne budemo.« Zato je vas njegova teška kaštiga dospela da ste nju prav videti mogli.
53. Zatem smo vas pak zbudili od mrtveh da zahvalni budete.
54. Mi pustili smo z jednem oblakom vas¹⁰¹ opstreći i poslali vam jesmo manu i kobilice i rekli smo: »Jećte nut od dobroga z čem mi vas hranimo!« Vi pako jeste z vašemi pregreškami ni tak nam zlo učinili kak vno-go bolje vaše lastovite duše zbantovali.
55. Zatem rekli smo mi: »Hote vi vu varaš nuter i jećte tam doklam zado-sta imali budete kuliko hoćete, nego¹⁰² pojte čez vrata nuter vklenjajući se i recete: ›Daj nam vendar oprošćenje!‹« Onda otpustili mi jesmo vam

⁹⁶ U rukopisu je nakon riječi *kajti* precrtana riječ *vpeljivali*.

⁹⁷ U rukopisu je pogrešno upotrebljen glagololski pridjev aktivni u ženskome rodu (*napeljivale*). Precrtani oblik (*vpeljivali*), kao i oblik *klali* u nastavku rečenice ukazuju na to da je riječ o slovnoj pogrešci.

⁹⁸ U rukopisu je nakon riječi *decu* precrtano *nez*.

⁹⁹ U rukopisu je na ovome mjestu mrlja koja prekriva dio riječi.

¹⁰⁰ U rukopisu je nakon riječi *i* precrtana riječ *znanje*.

¹⁰¹ U rukopisu je nakon riječi *vas* precrtana riječ *opsenčiti*.

¹⁰² U rukopisu je nakon riječi *nego* precrtano *hod*.

grehe vaše. Kajti mi radi povekšavamo¹⁰³ dobro onih koji dobro čini-
ju vu življenju.

56. Medtemtoga vendar bogoneverci ov izgovor premenili jesu vu jeden
drugi koj njim ni bil rečen da mi iz toga zroka¹⁰⁴ one¹⁰⁵ koji bogonever-
ci bili jesu srditost našu iz neba vputiti morali smo za kaštiguvati takve
grešnike.

57. I kada Mojzeš za svoje [....]

¹⁰³ U rukopisu je slovna pogreška. Piše: *povekšavami*.

¹⁰⁴ U rukopisu je nakon riječi *zroka* precrtano *koja ober*.

¹⁰⁵ U rukopisu je napisano *oneh*, no finalno *h* je precrtano.